

Przedmiotowe zasady oceniania – przyroda klasy 4–6

1. Przedmiotowe zasady oceniania (PZO) zostały opracowane na podstawie następujących dokumentów:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
- Statut szkoły, w tym wewnętrzne zasady oceniania (WZO).
- Podstawa programowa przedmiotu przyroda w szkole podstawowej.

2. Cele edukacyjne z przyrody

- 1) Operowanie podstawową wiedzą przyrodniczą, w tym wyszukiwanie, przetwarzanie, tworzenie i prezentowanie informacji przyrodniczych.
- 2) Konstruowanie wiedzy przyrodniczej na podstawie procesu dociekania naukowego, zadawania pytań, rozwiązywania problemów i wnioskowania.
- 3) Świadome i odpowiedzialne kształtowanie własnego wpływu na środowisko przyrodnicze, w tym klimat.
- 4) Rozumienie podstaw funkcjonowania ciała człowieka i dbania o zdrowie.
- 5) Rozbudzanie ciekawości poznawczej i budowanie emocjonalnej więzi z przyrodą w bezpośrednim kontakcie ze środowiskiem.
- 6) Poznawanie i rozumienie zależności między nieożywionymi i ożywionymi składnikami przyrody, w tym między składnikami środowiska a działalnością człowieka.

3. Sposoby informowania uczniów

- 1) Na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PZO.
- 2) Wymagania na poszczególne oceny są udostępnione wszystkim uczniom na stronie internetowej szkoły.
- 3) oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte na opracowanych kryteriach i na bieżąco są wpisywane w dzienniku elektronicznym.

4. Sposoby informowania rodziców/opiekunów prawnych

- 1) Wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WZO.
- 2) O ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych rodzice/opiekunowie prawni są informowani pisemnie na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań.
- 3) Rodzice/opiekunowie prawni mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie na bieżąco mogą sprawdzać oceny swojego dziecka.
- 4) Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą WZO.

5. Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Ocenianie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych jest dostosowane do jego indywidualnych możliwości. Uwzględnia się przy tym zalecenia opinii lub orzeczenia PPP, zaangażowanie ucznia w proces dydaktyczny oraz jego postępy w nauce.

6. Wymagania ogólne na poszczególne oceny

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie potrafi wykonać prostych poleceń nawet przy pomocy nauczyciela
- nie opanował minimum programowego
- odmawia uczestniczenia w zajęciach, wykazuje wyraźny brak zaangażowania, utrudnia innym korzystanie z zajęć
- nie podejmuje się wykonywania zadań i poleceń nauczyciela
- z prac pisemnych otrzymuje poniżej 45% możliwych do zdobycia punktów
- nie wykazuje chęci poprawy ocen niedostatecznych

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrodnicze
- opanował materiał programowy w stopniu elementarnym
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia, wymagające podstawowych umiejętności w procesie uczenia się przyrody
- rozumie prosty tekst przyrodniczy (np. z podręcznika)
- nie bierze czynnego udziału w lekcji, ale nie przeszkadza innym

Ocena dostateczna

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności w stopniu podstawowym
- zna podstawowe pojęcia przyrodnicze
- rozpoznaje i opisuje podstawowe zjawiska przyrodnicze
- umie posługiwać się podstawowymi przyrządami potrzebnymi do obserwacji przyrody
- potrafi objaśnić niektóre wyniki swojej pracy oraz logicznie je uporządkować
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji
- potrafi wykonać proste zadania pisemne na podręczniku lub innych źródłach wiedzy
- pracuje niesystematycznie

Ocena dobra

Uczeń:

- ma niewielkie braki w wiadomościach i umiejętnościach rozwijanych na lekcjach
- dostrzega zmiany zachodzące w zjawiskach przyrodniczych, analizuje je i opisuje
- bierze udział w działaniach na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego
- posługuje się terminologią przyrodniczą
- systematycznie pracuje na lekcjach
- potrafi sformułować dłuższą wypowiedź opartą na zdobytej podczas lekcji wiedzy
- nie przeszkadza w pracy na lekcji
- potrafi swoją wiedzę przekazać innym uczniom podczas pracy w grupie

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował w pełni materiał programowy
- projektuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i doświadczenia przyrodnicze
- przewiduje następstwa i skutki procesów naturalnie zachodzących w przyrodzie
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się zdobytymi umiejętnościami
- systematycznie pracuje na lekcjach
- sprawnie korzysta z dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji
- potrafi sformułować dłuższą wypowiedź, w której przedstawia swoje zdanie w danym temacie i logicznie je uzasadnia
- jest aktywny w czasie lekcji

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował w pełni materiał programowy
- rozwija własne zainteresowania w zakresie tematów przyrodniczych
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji
- wykonuje zadania dodatkowe (np. proponowane przez nauczyciela, dla chętnych lub zadania konkursowe)
- prezentuje swoje umiejętności na forum klasy i szkoły

7. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- **praca klasowa** – pisemna, co najmniej godzinna wypowiedź ucznia, zapowiedziana przez nauczyciela co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmująca treścią dział programowy
- **sprawdzian** – pisemna forma wypowiedzi ucznia, trwająca najwyżej jedną godzinę lekcyjną, obejmująca materiał z kilku lekcji, zapowiedziana przez nauczyciela co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem
- **kartkówka** – pisemna wypowiedź ucznia trwająca od 5 do 15 minut, obejmująca materiał z 1–2 ostatnich lekcji lub jednego ostatniego tematu, bądź też sprawdzająca samodzielność wykonania pracy domowej; bez zapowiedzi nauczyciela
- **wypowiedź ustna**
 - opracowanie przebiegu ćwiczeń praktycznych oraz ich rezultatów, wykonanie ćwiczeń praktycznych
 - dodatkowa samodzielna praca ucznia
 - aktywność ucznia
 - praca na lekcji
 - inne formy określone przez nauczyciela (np. quiz, prezentacja, przygotowanie ciekawostek)
- uczestnictwo i osiągnięcia w konkursach przedmiotowych
- systematyczność pracy i zaangażowanie
- praca poza salą lekcyjną (np. na wycieczce, w terenie, projekt)

8. Zasady oceniania

- Sprawdziany, prace klasowe, kartkówki – są obowiązkowe.
- Prace klasowe są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności oraz wiedzy.
- Kartkówki nie muszą być zapowiadane i nie mogą być poprawiane; obejmują do 3 ostatnich jednostek tematycznych.
- Uczeń ma prawo zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji dwa razy w semestrze. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się: brak zeszytu lub zeszytu ćwiczeń, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
- Uczeń korzystający podczas kontrolnych prac pisemnych z niedozwolonych pomocy, świadomie zmieniający rząd oraz podpowiadający otrzymuje ocenę niedostateczną. Otrzymałą ocenę może poprawić (jeżeli praca podlega poprawie).
- Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia, jego wysiłek wkładany w wywiązywanie się z obowiązków lekcyjnych, aktywność podczas lekcji, chęć uczestniczenia w zajęciach i zadaniach dodatkowych.
- W razie usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczyć pracę klasową lub sprawdzian w późniejszym terminie, uzgodnionym z nauczycielem.
- Nieusprawiedliwiona nieobecność na jakiegokolwiek pracy pisemnej oznacza otrzymanie z niej 0 punktów bez możliwości poprawy.
- Prace klasowe uczeń może poprawić w ciągu 2 tygodni od otrzymania wyniku. Termin poprawy ustala nauczyciel. Poprawiamy tylko oceny 1, 2 i 3.
- Nie ma możliwości poprawy sprawdzianów z I semestru w semestrze II.
- Uczeń, który umówił się na poprawę i nie przystąpił do niej w wyznaczonym terminie, nie ma możliwości wyznaczenia kolejnego terminu poprawy.
- Ocena uzyskana z poprawy jest wpisywana do dziennika lekcyjnego i brana pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej/rocznej.

9. Kryterium oceniania

Procent uzyskanych punktów	Ocena w skali MEN
mniej niż 45%	1
46%–59%	2
60–74%	3
75–90%	4
90–97%	5
98% - 100% i powyżej	6

10. Zasady pomocy uczniowi

Uczniowi, który ma trudności w opanowaniu wiadomości pomimo wykazywanego podczas zajęć zaangażowania oraz wykonywania prac domowych, nauczyciel na prośbę tego ucznia udziela pomocy w formie zajęć dodatkowych.